

KUJUNEVA KOOLIVALMIDUSE SOTSIAALSE ASPEKTI ARVESTAMINE

Koostanud Sipsiku rühma õpetaja **Taimi Laasik**

Lapse käitumine kodus ja lasteaias (kollektiivis) võib olla täiesti erinev.

Lapsevanemad näevad lapse arengut just läbi vaimsete teadmiste, mis laps on omandanud (lugemine, kirjutamine, arvutamine), aga tegelikult on üsna määravaks lapse sotsiaalne areng.

Sotsiaalses arengus on olulised tahtelise käitumise elemendid. Laps peab oskama kuulata ja kuulda, vaadata ja näha – see eeldab tähelepanu ja vaatlusvõime teatavat arengut: oskus kuulata teise juttu või vastust, reguleerida oma tegevust vastavalt nõuetele, täiskasvanu korraldustele, situatsioonidele. Laps peaks probleemide korral olema võimeline otsima abi, kuid ka ise teisi abistama. Kas laps suudab kohandada oma käitumist üldtunnustatud normidele?

Näiteks: Mängides kollektiivis oma mängukaaslastega - kas ta väljendab oma soove sobival viisil, arvestab reegleid ja kuuletub, oskab jagada mänguasju, talitseb oma hääletooni, suudab vaos hoida oma käitumist (oskus valitseda oma liigutusi ja liikumist). Sotsiaalselt vastuvõetav käitumine eeldab nii enesekontrolli kui ka positiivseid tundeid teiste vastu.

Kui laps on äkiline, kergesti solvuv, agressiivne, muutub närviliseks, vihastub kergesti, puhkeb nutma kui ei saa oma tahtmist, kaotab enesekontrolli – on tal kahtlemata raskusi sõprade leidmisel ja kontakti saamiseks eakaaslastega vajab täiskasvanu abi.

Tähtsaim on see, kuidas laps oma teadmised ja oskused esile toob, kuidas neid kasutab ja kuidas ta ülesande lahenduseni jõuab (püsivus, koostöö oskus, iseseisvus, enesekindlus tegevustes).

ALLIKAS

Kulderknup, E. Laps on peagi koolilaps. 1999.